

HET BESTE UIT
TWEE WERELDEN

Gericht bewegingsprogramma
bij Nusantara

LINEDANCE MET ANNE EN RICHARD PORTIER!

DOOR PETER HUIJS, BTH-THINKPICTURES

'Je staat in de *Muziek Express!*, zegt Ruud de Wolff, beter bekend als de oudste Blue Diamond, tegen Richard Portier op een avond begin jaren zestig. 'Vind ik niet zo belangrijk', zegt Richard, waarop Ruud hem aanstoot: 'Jawel joh, hier kijk maar!' En dat was toch wel leuk.

Richard Portier kreeg van zijn ouders altijd de mooiste spullen, dus ook de beste muziek-instrumenten. Hij had een prachtgitaar, waar anderen het met veel minder moesten doen. Hij is bevriend met Ruud en Riem, de latere Blue Diamonds. Riem heeft het muzikale talent, Ruud, twee jaar ouder, is eigenlijk een sporter, goed genoeg om mee te doen aan de Olympische Spelen van 1960 in Rome. Hij is de jongen met lef. Maar als hij ziet dat Riem met zijn vrienden bij het zwembad gitaar speelt, en met veel succes scoort bij de meisjes, wil Ruud dat ook! Hij vraagt of hij Richards gitaar mag lenen. Richard vindt het goed. Allereerst knipt de latere Blue Diamond er twee snaren vanaf, want die akkoorden op zes snaren zijn veel te moeilijk en nergens voor nodig. Maar

'HET BEWEGINGSPROGRAMMA VAN ANNE EN RICHARD PORTIER MAAKT DEEL UIT VAN HET CULTUURSPECIFIEKE COMPLEMENTAIRE ZORG-ASPECT VAN NUSANTARA.'

hij kan zingen! Als hij dan later de gitaar ook nog stuk laat vallen is Richard Portier een stuk minder blij. Maar nu in 2016, 55 jaar later, zijn het warme herinneringen. Herinneringen aan de jaren van de jive, van de rock & roll, van de immens populaire Indo-rock die toen opkwam. Richard Portier speelt met zijn band in Blokker, in de Houtrusthallen en in Bussum, Concordia, waar hij Anne tegenkomt, die hij na 55 jaar nog steeds niet uit het oog heeft verloren.

Richard Portier. Geboren in Soerakarta (Solo), op Midden-Java. Anne Hahn, geboren in Bogor (Buitenzorg), allebei een kleine 75 jaar geleden. Maar wat doet een flash-back van

een Indo-rocker en zijn liefje Anne uit de jaren zestig in deze aflevering van *Moesson*? Sinds 2013 geven Anne en Richards Amerikaans linedance in de locatie Patria van Nusantara. Anne verduidelijkt hoe dat zo is gekomen:

"We hadden een goede dansleraar in Huizen, die het ons leerde. We zaten zelfs in een demo-groepje, en gaven demonstraties van Hengelo tot Bussum. Op een gegeven moment zei onze dansleraar: "Ik geef ook dansles op Patria, in Bussum, aan bejaarde Indische mensen."

"Nou, dat is leuk", zei Richard.

"Kom je een keertje mee?"

Richard weer: "Goed, Ab, maar alleen kijken, niet storen." Maar toen we eenmaal daar waren zei hij: "Richard, dit is echt iets voor jou. Hier moet jij les gaan geven."

Wij kenden namelijk wel mensen hier, maar Ab had eigenlijk minder binding met Patria. Wel, dat hebben wij toen gedaan. En wat we in die drie-en-een-half jaar hebben gezien, is dat linedance ontzettend goed is voor de bewoners. Linedance is echt bewegen. Niet alleen voor

hen die nog mee kunnen dansen, maar ook voor de anderen, die dat niet meer kunnen, maar er wel omheen komen zitten om te kijken. En je ziet dan toch de handen meebewegen, en de voeten, wat ze nog kunnen. Soms zie je het zelfs alleen maar in de ogen, want de rest gaat niet meer, en dan zie je hoe die oplichten, dat ze de muziek en de beweging toch opnemen en ervan genieten!

We horen dan ook dat de mensen weer beter gaan bewegen, wat meer op hun lijf durven vertrouwen, minder medicatie nodig hebben, zich beter voelen. Muziek werkt immers op de rechter hersenhelft, het herkennen van klanken en ritmegevoel zit in de rechter hersenhelft. Mensen die een beroerte hebben gehad, kunnen soms niet meer spreken, maar vaak nog wel zingen. En zo kan soms zelfs een deel van het spraakvermogen weer terugkomen. 'Ja,' zegt Anne terwijl ze liefdevol naar Richard kijkt, 'want hij is ook erg ziek geweest. Hij heeft darmkanker gehad, is zwaar geopereerd, met tal van complicaties; heeft in coma gelegen, en toen hij bijkwam, zei de dokter dat ik maar nergens op moest hopen. Hij moest alles

weer leren. Hij is doof geweest, hij moest weer leren praten, lopen, alles weer opbouwen. En nu danst hij weer — ik vind het een wonder! De huisarts zei het ook: "Je hebt een extra engel op je schouder gehad!"

Richard: 'Ja, maar het dansen heb ik van mijn oma geleerd. Dat zit zo diep. Die heeft me altijd meegenomen, naar de kratons. En daar heb ik de bewegingen gezien. Mijn oma zei altijd: "Kom mee!" Maar ik zeg: Nee, Ma — want ik noemde haar ook ma — Nee, Ma, ik ga niet mee.' Maar zij hield aan: 'Kom nou. Jij hebt de vingers van de dansers, je kunt de bewegingen zo mooi maken, je moet dansen.' En ik zie de bewegingen van de dansers, en het zit nu hier' — Richard raakt met zijn hand zijn borstkas aan, een bijzonder kleine borstomvang eigenlijk, maar met plaats voor een groot, groot hart. 'Ja, op de leeftijd van zes, zeven jaar, Ma heeft het echt ingebakken en ik zal de bewegingen ook nooit vergeten. En we zijn nu blij dat we dit voor de bewoners hier kunnen doen.' En inderdaad, wie zijn fijne bouw ziet en de elegante handen en vingers bekijkt, ziet ook in

het gesprek elegante vloeiende bewegingen — handen en bewegingen die aan een tempeldans doen denken.

Bewoners van Nusantara beleven plezier aan het linedancen met Anne en Richard. En doordat ze zich beter gaan bewegen, voelen ze zich beter, gebruiken minder medicatie, et cetera, en al deze positieve resultaten waren vooraf nu juist de doelstelling van het bewegingsprogramma bij Nusantara. 'Vóór de tijd van 2013 werd er in Patria ook wel gedanst, hoor, vooral natuurlijk potjo potjo — dat is de Indonesische versie van linedance', gaat Anne verder. 'Linedance is wat uitdagender. In het begin deed haast niemand mee, vonden ze het te moeilijk. Maar ze pakken het wel op. De bewegingen zijn regelmatig en rustig, en wat ook belangrijk is, het brengt lichtheid in de atmosfeer. Maar we moeten wel goed opletten. Richard staat voor de groep, ik sta achter, maar ik heb wel eens iemand op moeten vangen, omdat een draai te moeilijk was. Daarom ligt er ook geen druk op, natuurlijk.

BEZOEK ONZE VOLLEDIG VERNIEUWDE SITE: WWW.NUSANTARA.NL

We zeggen ook: Je moet doen wat je kan, je kent je eigen lijf het beste, dus doe niet iets wat niet meer gaat. Maar je kunt ook meer dan je denkt, als je het maar rustig doet. Want toch is het ook moeilijk. Je moet tal van stappen leren, en daarbij de handbewegingen, maar het is absoluut vol plezier en vreugde, heel leuk. Aan het einde krijgen allen ook een certificaat, omdat ze de verschillende dansen hebben meegedaan en geleerd. Dat wordt bijzonder gewaardeerd, trouwens. 'Een van de leukste dansen is de Gemu Fa Mi Re. Daaraan willen ze allemaal meedoen. En dan lachen ze, lachen lachen, ze komen niet meer bij. Het is een dans met veel handbewegingen, immens populair in Indonesië, kijk maar op YouTube, en met veel draaien naar links en naar rechts. Elke keer willen ze die dans doen, die zo echt Indonesisch is. En dan horen ze "Putar ke kiri" – en dan draaien ze niet naar links, en dan roep ik: "Wat is nou kiri?" (dat betekent links) – wat voor veel hilariteit en plezier zorgt. En dan: "Putar ke kanan" en dan draaien ze naar rechts.

Maar ook de wat modernere dansen, uit Zuid-Amerika, zoals de samba en de salsa. En zelfs een funky dans: we gaven een demo, dat vinden ze geweldig. "Nog een keer," roepen ze dan. Die oudjes! Ja, wij zijn ook bejaard, maar zij zijn echt oud, over de negentig, en ze vinden het leuk om eraan mee te doen, ongelooflijk!

'AAN HET EINDE KRIJGEN ALLEN OOK EEN CERTIFICAAT, OMDAT ZE DE VERSCHILLENDE DANSSEN HEBBEN MEEGEDAAN EN GELEERD.'

Patria

Ceintuurbaan 281
1402 HM Bussum
T (035) 6926111

RUMAH MELATI

Raemdonckstraat 76
1336 AL Almere
T (036) 529 62 97

RUMAH SAYA

Klein Hattem 34
7339 HJ Ugchelen
T (055) 534 00 10

HET BESTE UIT
TWEË WERELDEN

INDISCHE GASTVRIJHEID IS VANZELFSPREKEND

Zoekt u voor uzelf of voor familie een plek waar de verzorgers het leven en behoeften van ouderen echt kennen en begrijpen? Zoekt u een thuis waar het respect, de kwaliteit en het persoonlijk aspect meetellen?

U vindt dit in onze woonzorg- en verpleeghuiscentra. Wij leveren professionele intramurale en extramurale zorg vanuit de Indische achtergrond en cultuur. Vanzelfsprekend op basis van persoonlijke invulling en vrijheid om eigen keuzes te maken voor uw dagindeling. Met aandacht en ruimte voor herinneringen en activiteiten aan Nederlands-Indië.

Bij Nusantara vindt u de gezelligheid en saamhorigheid van de Indische gemeenschap. Spontaneïteit en gastvrijheid, 'net als thuis', waar de familiesfeer duidelijk tot uitdrukking komt.

U ruikt, proeft, voelt en hoort het voormalig Nederlands-Indië, die herinneringen van vroeger doen herleven. Dit alles vindt u terug in de activiteiten die wij organiseren, zoals muziek & dans, kumpulan en makan-activiteiten.

BENT U GEÏNTERESSEERD?

Bel ons op telefoonnummer (055) 534 00 10 of stuur een e-mail info@nusantara.nl.

Alfred Birney (61), tweede generatie, schrijver

Ook Alfred Birney woont dit jaar de Indiëherdenking bij. Het belaste verleden van zijn ouders, die allebei de oorlog meemaakten – de één in Indië, de ander in Nederland – maakte dat zijn thuis vroeger niet altijd even prettig was, en riep bij hem vanaf zijn vroegste jeugd veel vragen op. **Gevraagd naar zijn 'Thuis in Beeld' selecteerde Alfred het volgende fragment uit zijn onlangs verschenen bestseller roman 'De tolk van Java':**

'Intussen blijf ik worstelen met de vraag of nachtmerries overdraagbaar zijn. Dat ik die met hem deel zonder dat hij er ook maar erg in heeft. Als ik ga slapen, draai ik mijn rug nog altijd niet naar de deur toe... Ik ben nog altijd als een kind zo bang in het donker. Daarom ben ik een nachtdier. Gitaarspelen en gitaarles geven doe ik in de namiddag en avond. Deze woorden schrijf ik 's nachts. Of ik lees een roman. Of ik kijk maar wat voor me uit, tegen mezelf pratend, daar ben ik goed in. Het zijn geen zuivere monologen maar dialogen, want een stem in mijn binnenste geeft antwoord. Dat is geen geest, dat is geen onbekende, dat ben ikzelf. De nacht is mijn vijand, de nacht is mijn vaders paladijn en daarom ben ik wakker. Door te waken kan ik de nacht in de gaten houden. Dit is de voortzetting van hoe de Arend sliep met halfopen ogen.' (De tolk van Java p. 531-2, Uitgeverij De Geus/Singel Uitgevers 2016).

Bregtje Knaap (39), freelance tekstschrijver, derde generatie:

'Deze foto is genomen in het Tropenmuseum in Amsterdam. Ik was er met mijn zootje en mijn broer en zijn kinderen. We wilden de jongens laten zien waar onze familie vandaan komt. Mijn broer houdt zijn vinger op Indonesië, mijn neefje op Nederland. Pas toen drong het tot me door dat er een halve wereld, en ook een wereld van verschil tussen beide landen ligt. Wat heeft het voor mijn grootouders betekend om van daar naar hier te komen? Ik ben altijd trots geweest op mijn Indische achtergrond. Mijn uiterlijk maakt dat ik me eigenlijk overal ter wereld thuis kan voelen. In Nederland ben ik Nederlands, in Indonesië en Thailand ziet iedereen dat ik deels Aziatisch ben. **Zo werd ik in de kraton van Yogya door een hoogbejaarde abdi dalem griezellig goed herkend als een mix van West-Javaans, Sumatraans, Nederlands en een beetje Chinees. "Jaaaaa, Indo jij!"** Op straat in Rome, Parijs en Spanje vragen toeristen me de weg. En dankzij mijn Armeense betovergrootmoeder heb ik ook trekken uit die regio. Dit jaar ga ik voor het eerst naar de Indiëherdenking in Den Haag. Ik realiseer me meer en meer dat ik óók de geschiedenis van mijn Indische grootouders en mijn vader – de dubbele oorlog, de gedwongen migratie naar Nederland en het hier een nieuw bestaan opbouwen – met me meedraag, en dat de dingen waar de eerste en tweede generatie mee geworsteld hebben mij indirect hebben gevormd.'

Thuis in Beeld

Oost west, thuis best?' is dit jaar het thema van de Indiëherdenking. Veel Indische Nederlanders en Molukkers kwamen na de Tweede Wereldoorlog voor het eerst in Nederland. Noodgedwongen creëerden zij een nieuw thuis, voor henzelf en de generaties na hen. Wat is 'thuis' voor u? We willen graag uw verhaal horen, met een (oude of nieuwe) foto.

Zo doet u mee:

1. Mail uw foto en verhaal (max. 250 woorden) naar info@indischherinneringscentrum.nl. Van een speciaal familiemoment, een herinnering of een voorwerp met een bijzonder verhaal... Alles kan!
2. Vermeld ook uw naam, adres en telefoonnummer. Als dank voor uw inzending, ontvangt u een leuke *oleh-oleh*. De deadline is **maandag 8 augustus 2016**.

Alle ingezonden foto's en verhalen worden op 15 augustus in Den Haag tijdens de Indische Salon van de Indiëherdenking geëxposeerd. U bent van harte welkom!

'Thuis in Beeld' is een project van Het Indisch Herinneringscentrum en Stichting Herdenking 15 Augustus 1945. Voor meer info zie www.indischherinneringscentrum.nl en www.indieherdenking.nl

Indisch Herinneringscentrum

BRONBEEK

#iherdenkr

Meer verhalen lezen en op de hoogte blijven? Like ons op Facebook: Indiëherdenking